

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 20 december 2022
Portefeuille(s): Duurzaamheid en Circulaire economie
Portefeuillehouder(s): Wethouder Zita Pels
Behandeld door: Ruimte en duurzaamheid, Bart Vertelman, Lubbert Hakvoort en Joos de Bakker joos.de.bakker@amsterdam.nl
Onderwerp: Voorlopig standpunt voorkeurslocaties windturbines Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein

Geachte leden van de gemeenteraad,

De huidige klimaat- en energiecrises onderstrepen de urgentie om in te zetten op schone en duurzame energie. Windenergie is een zeer belangrijk onderdeel van de energietransitie waarin we onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen afbouwen en zo de ergste gevolgen van de klimaatcrisis een halt toe roepen. Daarom zet dit college in op het benutten van het potentieel aan windenergie in Amsterdam waar dat mogelijk is zonder dat het onaanvaardbare risico's voor gezondheid of natuur oplevert. Daarbij vinden we het essentieel om oog te hebben voor de zorgen van bewoners en duidelijk te communiceren over de ontwikkeling van onze plannen omtrent het opwekken van windenergie.

In mijn raadsinformatiebrief van 14 oktober 2022 heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken en de wijze van totstandkoming) met betrekking tot de ontwikkeling van windturbines in het gebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein (NIJP/CD). Daarnaast heb ik 29 november 2022 schriftelijke vragen beantwoord van de leden Kreuger, Boomsma en Burgers inzake belemmering woningbouw door plaatsing windturbines.

In dat kader informeer ik u als Raad graag over de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van windturbines in het gebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein (NIJP/CD). Door de initiatiefnemers is een voorstel gedaan voor een voorlopig voorkeursalternatief met drie windturbines aan de oostzijde van de Noorder IJ-plas (<https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2022/11/BriefVoorlopigVVKA-29-nov2022.pdf>).

In deze raadsinformatiebrief is een voorlopig standpunt opgenomen welke locaties voor het college van B&W aanvaardbaar zijn. Voor het college zijn locaties aanvaardbaar als er geen onaanvaardbare risico's zijn voor gezondheid en natuur.

Rol Omgevingsdienst

Het definitieve standpunt zal het college van B&W opnemen in een formeel advies aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). OD NZKG is door het college van GS van de provincie Noord-Holland gemandateerd vergunningverlener. OD NZKG vraagt het college om formeel advies bij de vergunningverlening.

Bij het opstellen van dit advies zal door het college zowel de gemeenteraad als stadsdeelcommissie Noord om advies gevraagd worden. Door de OD NZKG vindt de definitieve toetsting van de opgestelde deelonderzoeken MER plaats als onderdeel van de vergunningprocedure. Dit zal dit voorjaar zijn nadat de vergunningaanvraag is ingediend en voordat ontwerp vergunning ter inzage gelegd wordt. Tevens wordt door de OD NZKG de Commissie m.e.r. om advies gevraagd voordat over de aanvraag besloten wordt.

Achtergrond

In 2012 is het zoekgebied NIJP/CD opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie. In 2019 zijn landelijk heldere afspraken gemaakt in het Klimaatakkoord. In Noord-Holland Zuid zijn op basis hiervan in de eerste Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES 1.0) voorgestelde maatregelen opgenomen. De RES 1.0 is de uitkomst van een intensief, meerjarig samenwerkingstraject tussen gemeenten. In de RES 1.0 zijn meerdere zoekgebieden opgenomen, waaronder het zoekgebied Noorder IJ-Plas / Cornelis Douwesterrein (NIJKP/CD).

Door de initiatiefnemers (vier burgercoöperaties en bedrijfscoöperatie NDSM) zijn vijf deelonderzoeken MER uitgevoerd waarin drie alternatieven onderzocht zijn. Daarnaast is intensief gesproken met belanghebbenden, zoals omwonenden, stadsdeel Noord, Havenstad, buurgemeenten, provincie, en andere overheden.

De initiatiefnemers willen in februari 2023 de vergunning aanvragen bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG).

Uitkomsten concept deelonderzoeken MER

In opdracht van de initiatiefnemers wordt een project-MER opgesteld door bureau Bosch en van Rijn. In september 2022 zijn de resultaten van de onderliggende concept onderzoeken bekend gemaakt en is een informatieavond hierover geweest. Dit is op basis van een samenvatting van de 5 onderzoeksrapporten (Natuurtoets, externe veiligheid, geluid, slagschaduw en landschap) gebeurd. De rapporten zijn in oktober 2022 in concept afgerond en zijn te vinden op <https://amsterdam-wind.nl/eerste-deelonderzoeken-mer-gepubliceerd/>. Deze onderzoeksrapporten vormen een bijlage bij het project-MER en kunnen nog geactualiseerd worden als bijvoorbeeld de beoordeling door de OD NZKG tot aanpassingen leidt of er nieuwe wetgeving is waar naar verwezen wordt¹. Naar verwachting zullen de uitkomsten niet veranderen.

In deze rapporten zijn 3 opstellingsvarianten onderzocht met totaal 7 verschillende locaties waar een windturbine zou kunnen komen met een maximale tiphoogte van 200m. Op afbeelding 1 (zie hier onder) zijn deze locaties aangegeven. In de notitie van de initiatiefnemers is een samenvatting van de belangrijkste conclusies opgenomen. Daaruit blijkt dat op meerdere locaties windturbines haalbaar lijken.

In de bijlage is een uitgebreide omschrijving opgenomen van de uitkomsten van de deelonderzoeken.

---

¹ Gedurende de vergunningprocedure ontstaat waarschijnlijk meer duidelijkheid over nieuwe landelijke milieunormen voor windturbines. Ook ligt er een voorstel van de Europese Commissie voor een noodverordening om de uitrol van hernieuwbare energie te versnellen. Zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0591&from=EN>.

Afbeelding 1: Voorstel voorlopig voorkeursalternatief

Standpunt college voorlopig voorkeursalternatief windturbines Noorder IJ-Plas / Cornelis Douwesterrein

Het voorlopig standpunt van college is om positief te adviseren over het voorkeursalternatief van de initiatiefnemers: de turbines 1, 2 en 4 met een tiphoogte van 200m zijn haalbaar bij de Noorder IJ-plas. Bij deze turbines zijn er geen onaanvaardbare risico's voor gezondheid en natuur, alsmede zijn er geen grote milieu-gevolgen op de woningbouwopgaven aan de oostzijde van de A10 op zowel het Cornelis Douwesterrein als Melkweg Oostzanerweg, alsmede op de woningbouwlocaties in Oostzaan en Zaanstad. Voordat het advies op de vergunningaanvraag gegeven wordt aan OD NZKG moet er nog aantal punten nader uitgewerkt worden. Deze zijn verder toegelicht in de volgende paragraaf.

In de beantwoording van schriftelijke raadsragen op 15-11-2022 heeft het college aangegeven dat de ontwikkeling van windturbines niet ten koste mag gaan van grote aantallen te realiseren woningen. Het doel van het college is immers om zowel de woon- als de klimaatcrisis te bestrijden. Dit betekent dat het college geen turbines aan de oostzijde van de A10 op Cornelis Douwesterrein wenselijk acht, omdat daardoor op deze locatie aanzienlijk minder woningen gebouwd zouden kunnen worden. Het college is voornemens alleen mee te werken aan turbines aan de westzijde van de A10 in het Noorder IJ-plasgebied.

Bij de plaatsing van de turbines bij de Noorder IJ-plas kunnen beide hierboven genoemde doelen bereikt worden.

De initiatiefnemers hebben in hun brief van 29 november 2022 de volgende toezeggingen gedaan:

- De windturbines voldoen aan de grenswaarde van 45 dB Lden o.b.v. advies expertgroep gezondheid bij woningen.

- Voor de bewoners aan de Zijkanaal H-weg is hinder te verwachten ten gevolge van slagschaduw. Volgens de door de expertgroep gezondheid voorgestelde norm is het toelaatbaar om op woningen een aantal dagen per jaar (17) een aantal minuten (20) slagschaduw te hebben. Het voorstel is om met een stilstandvoorziening turbines stil te zetten wanneer er sprake is van slagschaduw op de woningen van bewoners aan de Zijkanaal H-weg. Dit wordt ook wel de 'near to zero' benadering genoemd².
- Met de gemeenten Amsterdam, Zaanstad en Oostzaan gaan de initiatiefnemers in gesprek over hoe het effect van slagschaduw beperkt kan worden voor toekomstige bewoners als de woningbouwplannen worden gerealiseerd.
- Mensen in omgeving kunnen meeprofiten van de windturbines. Zie daarover de brief van de initiatiefnemers.

Het college vindt deze toezeggingen positief en gewenst. Het laat zien dat initiatiefnemers zowel hinder willen beperken, binnen de daarvoor geldende normen, als dat omwonenden mee kunnen profiteren van de opbrengst van de windturbines.

Nadere uitwerking

Voordat het college het formele advies aan de omgevingsdienst kan geven ten behoeve van de ontwerpvergunning, wil het college eerst duidelijkheid hebben over de volgende punten:

Voor dat vergunning aangevraagd wordt

- Er moeten landschappelijke en ecologische maatregelen getroffen worden (initiatiefnemers samen met gemeente) om nadelige gevolgen daarvoor weg te nemen of te beperken, die aansluiten bij het ruimtelijk toetsingskader Noorder IJ-plas³ en het ecologisch onderzoek.
- Haalbaarheid dient aangetoond te zijn ten opzichte van luchtvaart, vaar- en snelwegen en hoogspanningsverbinding (initiatiefnemers).
- Er zal aangetoond moeten worden dat met mitigerende maatregelen voldaan kan worden aan de door de expertgroep voorgestelde waarden slagschaduw (initiatiefnemers).
- Er dient meer duidelijkheid te zijn over de eventuele economische gevolgen van de windturbines op beoogde woningbouwlocaties en hierover dient overleg gevoerd te zijn met de buurgemeenten.
- Er dienen afspraken vastgelegd te worden in een overeenkomst tussen Amsterdam en de initiatiefnemers over:
  - Opstalrecht voor periode van maximaal 30 jaar
  - Toekomstige stilstand van de windturbines zodra woningbouw gerealiseerd is, om er voor te zorgen dat deze woningen aan de door de expertgroep gezondheid, dan wel wettelijke normen, voldoen
  - Minimaliseren hinder door geluid, slagschaduw (vastleggen near to zero) en zichtbaarheid verlichting turbines (door bijvoorbeeld toepassing naderingsdetectie)

---

² Near to zero betekent dat er in principe geen slagschaduw op de woningen aan zijkanaal H komt. Op zonnige dagen betekent dat de turbines stilgezet worden zodra slagschaduw op de woningen komt. Op bewolkte dagen kan er door een tijdelijke opening in het wolkende kortstondig wel slagschaduw ontstaan. De hoeveelheid additionele stilstand die hiervoor veroorzaakt wordt is maximaal 1%.

³ https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/434879/ruimtelijk_toetsingskader_noorder_ijplas_2021.pdf

waarbij turbines alleen verlicht worden zodra er een vliegtuig of helikopter in de nabijheid komt en toepassing van dimbare verlichting)⁴.

In de vergunning

- Er dienen handhaafbare voorschriften in de vergunning te komen ten aanzien van laagfrequent / tonaal geluid (OD NZKG).
- Opnemen handhaafbare voorschriften over "near to zero" slagschaduw bij woningen Zijkanaal H.

Participatie en communicatie

In maart 2021 is het participatieplan "hoe maken we er onze windmolens van" door de gemeenteraad vastgesteld. De initiatiefnemers doorlopen de stappen uit dit participatieplan. Voor het NIJP/CD is in 2020 door de gemeente een brief naar bewoners gestuurd over communicatie en participatie. Daarnaast zijn er digitale nieuwsbrieven, brieven en berichten in sociale media verspreid, zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd, en is er veel media-aandacht geweest. Op 29 september 2022 is door de initiatiefnemers een informatieavond gehouden waarin de uitkomsten van de deelonderzoeken MER gepresenteerd zijn. Hier waren circa 100 bezoekers. Door de initiatiefnemers wordt op 30 januari 2023 een nieuwe informatieavond gehouden over het voorgestelde voorkeursalternatief. Vanuit de gemeente wordt naar alle omwonenden een brief (ca 30.000 adressen) gestuurd om deze avond aan te kondigen en het voorgestelde voorkeursalternatief toe te lichten.

Planning

De volgende stappen in de planning zijn voorzien:

- 30 januari 2023 informatieavond. Deze wordt door initiatiefnemers georganiseerd
- Januari/februari/maart technische sessie in TEC en stadsdeelcommissie over het voorlopig voorkeursalternatief
- Februari/maart bestuurlijk overleg met provincie, Oostzaan en Zaanstad over voorkeursalternatief, mitigerende maatregelen en economische effecten
- Februari/maart: initiatiefnemers vragen vergunning inclusief project-MER en deelonderzoeken aan bij omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)
- Maart/april/mei: OD NZKG vraagt college van B&W van Amsterdam, Oostzaan en Zaanstad om advies
- April/mei: B&W vraagt advies aan stadsdeel Noord en gemeenteraad over concept advies aan OD NZKG
- April/Mei/juni: B&W geeft advies aan OD NZKG
- Voorjaar: OD NZKG vraagt de Commissie m.e.r. om advies
- Voorjaar ontwerpbesluit op vergunningaanvraag gaat ter inzage, schriftelijke zienswijzen zijn mogelijk
- Zomer OD NZKG neemt besluit op vergunningaanvraag.

---

⁴ Zie <https://www.rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land/obstakelverlichting#dimmen-van-de-verlichting>

Tot slot

Ik verwacht u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over het proces in de komende periode. Ik zie er naar uit om samen met u, en vele anderen, tot zorgvuldige besluitvorming te komen, met als doel nog meer duurzame energie in Amsterdam op te wekken.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels

Wethouder Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie

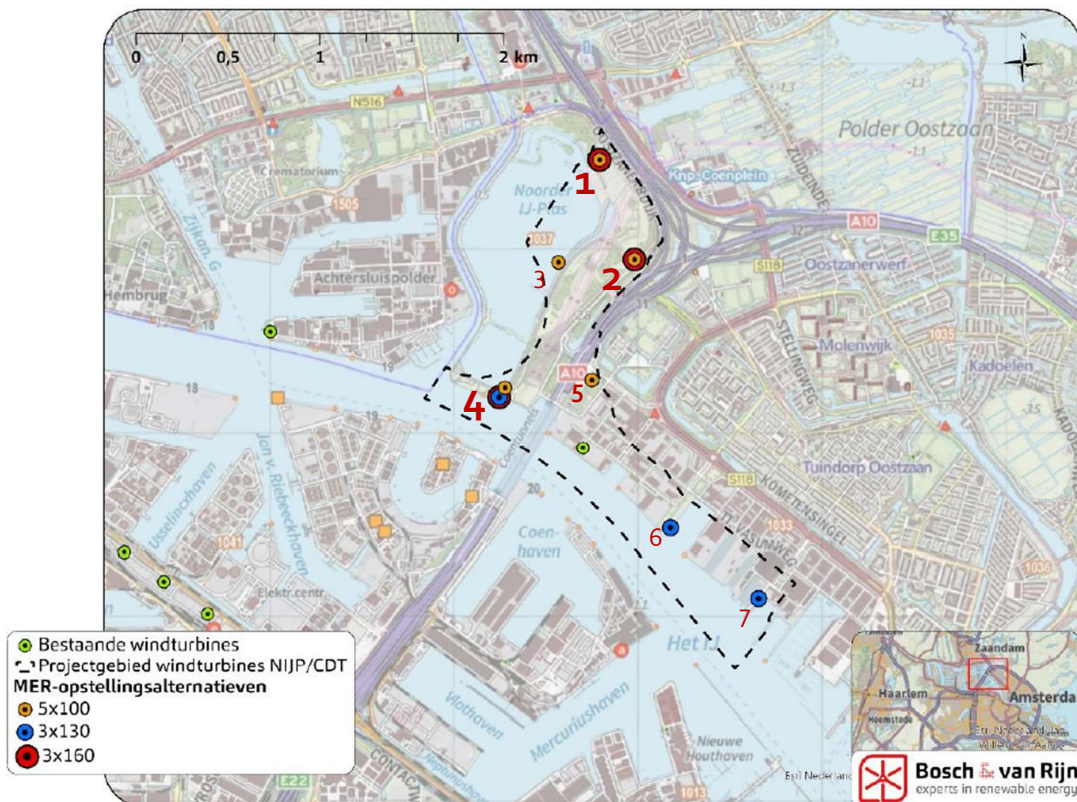
Bijlage samenvatting resultaten deelonderzoeken MER alle locaties

De belangrijkste aandachtspunten die uit de concept deelonderzoeken naar voren gekomen zijn bij alle onderzochte alternatieven zijn:

- Geluidseffecten op bestaande woningen voldoen bij de meeste turbines aan de door zowel de gezondheidsraad als de expertgroep gezondheid voorgestelde grenswaarde van 45 dBA Lden. Van de drie onderzochte alternatieven heeft het voorgestelde voorkeursalternatief het minste woningen boven de voorgestelde standaardwaarde van 42 dBA Lden.
- Laagfrequent / tonaal geluid heeft aandacht en wordt met handhaafbare milieuvorschriften in de vergunning geregeld. Hiervoor worden door de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) samen met de GGD voorschriften ontwikkeld, zodat dit tot een aanvaardbaar niveau kan worden teruggebracht.
- Slagschaduw speelt bij alle alternatieven en in zowel Zaanstad, Oostzaan als Amsterdam. Dit is goed mitigeerbaar, omdat turbines stilgezet kunnen worden als er overschrijding is van de maatwerkvoorschriften. Voor de hoeveelheid slagschaduw is de voorgestelde waarde van maximaal 17 dagen 20 minuten slagschaduw van de expertgroep het vertrekpunt.
- Gezondheid is meegenomen in de onderzoeken. Dit is ook een onderwerp waar in het omgevingsberaad en in de zienswijzen veel aandacht om gevraagd is en ook op de informatieavond veelvuldig besproken is. Er zijn meerdere gedetailleerdere zienswijzen ingediend. Meeste van de gevraagde punten ten aanzien van gezondheid komen terug in het MER. OD NZKG heeft hier ook nadrukkelijk om gevraagd in hun advies op de NRD.
- Er zijn geen grote gevolgen op ecologie in de gebruiksfase. Alleen bij turbine 3 (geen onderdeel van het voorgestelde voorkeursalternatief) zijn er grotere effecten. Tijdens de bouw kan er in het broedseizoen verstoring van broedende vogels optreden bij alle turbines. Hiervoor kunnen preventieve maatregelen voor getroffen worden.
- De turbines van alternatief 5x100 en 3x130 scoren negatief en alternatief 3x160 scoort zeer negatief ten aanzien van aspect zichtbaarheid in het landschap.
- Externe veiligheid is bij de onderzochte turbines een aandachtspunt op Cornelis Douwesterrein, met name de meest oostelijke onderzochte locatie. Het is de vraag of deze haalbaar is zolang er bedrijven zitten met risicovolle installaties.
- In de onderzoeken zijn ook de effecten op de toekomstige locatieontwikkelingen in beeld gebracht. Dit betreft zowel Cornelis Douwesterrein o&1 en 2&3 en Melkweg Oostzanerwerf in Amsterdam de Achtersluispolder in Zaanstad en Kolkweg en Zuideinde in Oostzaan.
  - o Turbines aan de oostzijde van de Coentunnel hebben grote gevolgen op de mogelijkheden hier woningbouw te ontwikkelen. Dit speelt een belangrijk onderdeel bij de keuze van het definitieve voorkeursalternatief. Turbines aan de westzijde van de A10 hebben beperkte slagschaduw op deze locatieontwikkelingen.
  - o De turbines aan de westzijde van de A8/A10 leveren slagschaduw op de Achtersluispolder, Zuideinde, Kolkweg en Melkweg Oostzanerwerf op. Voor Achtersluispolder geldt dat er al mitigerende maatregelen getroffen moeten worden voor de woningen aan zijkanaal H. En dat dit ook tot aanzienlijk minder slagschaduw op de Achtersluispolder zal leiden, omdat Achtersluispolder achter de woningen aan Zijkanaal H ligt.

- Fietspad dam tot dam. Hierover heeft besluitvorming plaatsgevonden, maar door de hogere bouwkosten is nog niet bekend wanneer dit uitgevoerd gaat worden. Bij de ontwikkeling van de windturbines wordt rekening met de komst van het fietspad gehouden.
- HOV-lijn Zaanstad – Amsterdam. Er zijn, in het kader van de ontwikkeling van Haven-Stad plannen voor de aanleg van een HOV-lijn met een OV-hub. Ook hier wordt zover dat kan rekening mee gehouden zodat de aanleg in de toekomst mogelijk blijft.

Afbeelding 1: Onderzochte alternatieven. Turbines 1, 2 en 4 zijn het voorgesteld voorkeursalternatief